

NOTAT

Finanstilsynet

15. januar 2018

Bank2

J.nr.6252-0094

/FKN

Redegørelse om inspektion i Den Jyske Sparekasse

Indledning

Finanstilsynet var i september-oktober 2017 på inspektion i Den Jyske Sparekasse. Inspektionen var en ordinær undersøgelse, hvor de væsentligste risikoområder blev gennemgået ud fra en risikobaseret vurdering, hvor der blev lagt størst vægt på de områder, der havde den største risiko.

Sammenfatning og risikovurdering

Sparekassens forretningsmodel er baseret på traditionelle ind- og udlånsprodukter til privat- og erhvervskunder i Jylland.

Sparekassen er fortsat væsentligt mere koncentreret inden for de risikofyldte brancher landbrug og ejendomme end gennemsnittet af gruppe 2 institutter. Udlånet til ejendomme udgjorde således 15,8 pct. og til landbrug 21,7 pct. af det samlede udlån den 30. juni 2017. Til sammenligning er de tilsvarende tal for gruppe 2 institutterne i gennemsnit henholdsvis 11,3 pct. og 10,1 pct. Historisk har det vist sig, at begge brancher er følsomme overfor rentestigninger og negative konjunkturbevægelser, hvilket medvirker til at forstærke sparekassens risiko.

Samtidig har sparekassen fortsat en række større komplicerede udlån, som stiller store krav til sparekassens kompetencer og den daglige styring. Endvidere har sparekassen løbende udvidet eksisterende store komplekse engagementer, ligesom nye store komplekse kunder er taget på bøgerne.

Sparekassen har kapitalmæssige udfordringer blandt andet som følge af et statsligt hybridlån, der fra den 1. januar 2018 ikke længere kan medregnes i kapitalgrundlaget. Sparekassen forventer med de aktuelle kapitalforhold at opfylde det samlede kapitalkrav den 1. januar 2018 med en spinkel overdækning.

Finanstilsynet gjorde opmærksom på, at forretningsmodellen indeholder uholdbare elementer i form af en kombination af udlån inden for de særligt risikofyldte brancher ejendomme og landbrug, mange komplekse udlån og en lav kapitalisering. Dette indebærer forøget risiko for solvensproblemer, og sparekassen fik derfor en risikoplysning om, at den bør øge kapitaliseringen, reducere risikoen og forbedre styringen af disse risici.

På inspektionen gennemgik Finanstilsynet sparekassens 48 største udlån (alle over 40,8 mio. kr.), de 30 største udlån til ejendomme og de 30 største udlån til landbrug herudover, samt alle udlån til bestyrelse og direktion. De gennemgåede udlån svarer til 37 pct. af sparekassens samlede udlånsmasse. Finanstilsynet konstaterede et behov for yderligere nedskrivninger på 37 mio. kr. i forhold til udgangspunktet den 30. juni 2017. Mernedskrivningerne var som hovedregel identificeret af sparekassen ved undersøgelsen og var bogført i sparekassens regnskab den 30. september 2017.

I 16 af de 48 største udlån var der konstateret objektiv indikation for værdiforringelse (OIV), svarende til 37 pct. målt på volumen. I forhold til de seneste inspektioner kunne Finanstilsynet konstatere, at sparekassen har nedbragt både antallet af store udlån og den samlede eksponering på store udlån.

Kreditpolitikken indeholdt generelle retningslinjer på et overordnet niveau uden at fastsætte specifikke og målbare grænser for den af bestyrelsen ønskede risiko. Der manglede f.eks. definitioner af de anvendte begreber, der manglede specifikke krav til nøgletal hos privatkunder og erhvervs-kunder, og der var ikke tilstrækkelig klarhed om, hvilke muligheder der var for afvigelser. Sparekassen fik påbud om at tilrette sin kreditpolitik, så krav og mål svarer til bestyrelsens ønskede risikoprofil. Yderligere skal sparekassens direktion rapportere eventuelle afvigelser fra kreditpolitikken til bestyrelsen.

Metoder og standarder fremstod forskelligartede på tværs af afdelinger, og overblikket over koncerninterne kationer, reelle egenkapitaler samt koncerninterne transaktioner var af svingende kvalitet. Sparekassen fik påbud om at sikre, at de anvendte metoder og standarder er ens på tværs af organisationen, og at der er en passende viden om kundernes økonomiske forhold, herunder et betryggende beslutningsgrundlag, således at sparekassen har en tilstrækkelig viden om risikoen.

Sparekassens initiale klassifikation af nye kunder blev ikke indlagt i sparekassens systemer, og kunderne fik først efter 3 måneder en systemklassifikation. Sparekassen fik påbud om at sikre, at alle sparekassens nye kunder er korrekt klassificeret, så der sikres et korrekt billede af risikoen i sparekassens udlånsportefølje.

Sparekassen fik derudover et påbud om at sikre, at bestyrelsens forhandlingsprotokol overholder kravene i ledelsesbekendtgørelsen herunder særligt,

at de førte drøftelser i forbindelse med stillingtagen til enkeltengagementer er gengivet.

Endelig fik sparekassen et påbud om at tilpasse metoden for beregning af nedskrivninger, så den følger regnskabsbekendtgørelsen.

Sparekassen havde den 30. juni 2017 opgjort sit individuelle solvensbehov til 14,3 pct. Finanstilsynet vurderede på baggrund af undersøgelsen, at solvensbehovet skulle øges til 14,6 pct. Sparekassen har efterfølgende indberettet et solvensbehov på 14,8 pct. Finanstilsynet vurderer, at dette er tilstrækkeligt til afdækning af sparekassens aktuelle risici.

Sparekassens faktiske solvens udgjorde den 30. juni 2017 17,9 pct., svarende til en overdækning til solvensbehovet på 3,3 procentpoint og en overdækning til kapitalbufferne på 2,0 procentpoint.